

may 7677

UAB
CEDOC
DIPOSIT
E. SIMI

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI **A V U I**

DISSABTE
25 DE MAI
DE 2002
N. 12

Adjudicada era ampliacion deth Conselh per 582.000 èuros, a ua empresa de Madrid

Un registre d'ipotèques deth sègle XVII, e diferenti documents registraus, les sauvarà e estudiarà er Archiu istoric d'Aran

Eth Conselh Generau en Session Plenaria

Redaccion
ARRÒS(MARCATOSA)
Eth Plen deth Conselh Generau d'Aran, celebrèc ua session extraordinaria ena que s'aprovèc per unanimitat era adjudicacion dera primèra fassa des òbres d'ampliacion dera sedença deth Conselh Generau en Vielha. Era adjudicacion sigüec entara empresa Construcciones Balmosedo, de Madrid, per 582.134 èuros. Era construccion dera estructura e cubèrta deth nau edifici, se

demore que sigüe prèsta entara pròplèu tardor, entà poder acabar era remodelacion abantes deth finau d'engoan. Tanben sigüec aprovat ena madeisha session, eth pressupòst anuau deth S.A.S.,

tamb es vòts contraris des partits dera oposicion. Aguest pressupòst anuau, puje uns 6.650.000 èuros, e a de servir entà finançar era sanitat aranesa, com ja auem detalhat en d'autes edicions dera publicacion.

A mès, se informèc que er elevat còst de eliminar es residus des bèsties mès granes d'un an-procés que an de portar a tèrme empreses especializadas que vien de dehora-, a provocat era modificacion dera tasa

corresponenta, que passe a èster de 10 èuros per cap, cantitat qu'ei de besonh entà cubrir es gastos. Un aute des tèmes tractadi, sigüec era cession qu'a hèt eth registre dera propietat de Vielha, tà que er Archiu istoric Generau d'Aran, saue en depòsit

Eliminar es residus d'animaus majors d'un an, costarà 10 èuros per capth

quauqua documentacion istorica que, enquià ara, ère en Registre, ja que son documents oficials relatius ara propietat. Entre aguesta documentacion, cau destacar un libre de Registre ipotecari datat a miejans deth sègle XVIII, e nombrosi documents a on consten canvis de nòm de finques, e dates semblantes. Era cession ar Archiu istoric, harà que se poguen estudiar e classificar es documents.

Aguesta setmana en
AUÉ

Era Taula de Vielha signe eth document que presentarà en Parlament de Catalonha

Santa Quitèria, o era celebracion de poder creuar eth pòrt de Vielha a pè

Era Taula de Vielha signe er acòrd entà reformar era Lei d'Aran

Representant ath CDA, Josep Lois Boya: "presentaram un vòt particular detalhant es punts que non volem"

Redaccion
VIELHA(Castièro)

Toti es integrants dera Taula de Vielha, excèpte Convergència Democratica Aranesa, signèren un document que ara seguida s'a de presentar en Parlament de Catalonha, entà començar a debater era

Entre es objectius deth document signat, destaque era voluntad de creacion d'ua lista unica tancada, entà tot er Aran, tà escolher 13 conselhèrs, en lòc des 9 que i a ara. Ua lista dubèrta en cada un des terçons, entà escolher eth representant d'aquera circoscripcion. Aguest ei un des punts criticadi per CDA, qui considèrè "Ei ua

manèra d'afavorir es pòbles grani e perjudique as terçons tamb pògui abitants". Tanben s'a acordat era creacion dera figura deth Prior, qu'aurie complir es foncions- a pu prètze-de president deth Parlament; e un Prohom qu'arie de Sindic de Greuges. A mès se ditz que es traspassi auràn de hèsse per projectes de lei.

Se demane era creacion deth Priòr e de un Defensor deth pòble o Prohòm

reforma dera Lei d'Aran. Dempús d'un mes de reunions, era dita Taula de Vielha, tamb representacion de toti es partits politics aranesi, (PP, PSC, PDA, UDC, Gent d'Aran, UDA, UA, PRAG e CDA) a arribat a un acòrd d'objectius e proposicions de modificacion dera Lei d'Aran, que eth representant deth CDA, Josep Lois Boya non firmèc per non èster d'acòrd tamb cèrti punts deth document, e anoncièc era presentacion d'un vòt particular ath texte que s'entregarà en Parlament de Catalonha.

Toti es participants signèren eth document, excèpte CDA

Breus

S'an presentat 7 trabalhs ath concors sus Institucions Juridiques Araneses

En concors sus Institucions Juridiques Araneses, s'an presentat sèt trabalhs, entre es qui se decidirà eth guanhador eth pròplèu 16 de Junh, laguens des actes de celebracion deth dia d'Aran. Eth prèmi se entregarà eth madeish dia 16 entàs 6,30 dera tarde ena glèisa de Sant Joan d'Arties. Eth tribunau, qu'ei compausat per personas dedicades ath mon dera justícia, serà presidit peth Sindic dera Val d'Aran, Carlos Barrera, e i seràn tanben eth President deth "Consejo General del Poder Judicial", eth President deth Tribunal Superior de Justicia de Catalunya, e er abogad Francesc Caminal.

Eth PP cree ua Junta Gestora desde Lhèida, que provòque era protèsta d'ua part des afiliats

Ua carta tamb ues 60 firmes de afiliats ath PP ena Val d'Aran, demanèc ara direccion deth partit en Lleida, era celebracion d'ua session assamblearia tà decidir quina auie de èster era lista a presentar enes pròplèu eleccions. Dempús de quate ans, eth PP celebrèc ua Junta ena Val d'Aran. Segontes José Manuel Pardos, president deth PP en Lhèida, "era junta anterior auie era confiança deth partit". Era dimission der anterior president comarcau, Javier Cardona, a hèt que de moment s'age creat ua Junta Gestora desde Lleida, causa que non agradèc guaire a quauqui militants, encara que segontes declare Pardos "non ei ua lista barrada. Enquà trigar es cargues per votacion, ei ua lista dubèrta a toti". Enquia solventar era renovacion deth partit, er actuau secretari generau comarcau, Joaquin Puente, a era mission d'estructurar internament eth PP en Aran

Agenda

EXPOSICION

Arties

Exposicion "Fars deth sègle XX: Sigmund Freud" ena glèisa de Sant Joan d'Arties. Enquath 9 de junh, en orari de 17 a 21 ores, de dimars a dimenge.

CONVOCATORIA

En Còto Saforcada, Conselh Generau d'Aran. Enquà eth dia 5 de Junh, convocatòria entà seleccionar personau tara creacion de 2 bosses de trabalh. Ua de Guies Mediambientaus, e ua de Guies toristics e de Patrimoni Culturau Basses dera convocatòria en Conselh.

CORSA

Dimenge 26. Mieja Maraton Vielha - Les Gessuda deth Palai de Gèu de Vielha entàs 10,00 ores. Entrega des dorsaus, dissabte de 16,00 a 20,00 ores en Ajuntament de Les, e dimenge ena gessuda. Dimenge 26, entàs 9,00 ores, autocar Les - Vielha

CINE

Vielha
Una mente maravillosa.

Servicis

CONSELH GENERAU	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÉS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 64 09 72
GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIÈRS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITAU VAL D'ARAN	973 64 00 06
BAQUEIRA BERET	973 63 90 00
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12
NOTARIA	973 64 00 10
RECAPTACION IMPÒSTI	973 64 02 78
MUSÈU D'ARAN	973 64 18 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOSTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

AUÉ

EDITE: PREMSA CATALANA S.A.
ELABORACIÓN: GRUPCAT
publicitat@grupcat.com

AVUI

GRUPCAT

LES

1.700 èuros en prèmis, tara Mieja Maraton

Redaccion
LES(QUATE LÒCS)

Era Mieja Maraton Vielha-Les, celebrarà deman era sua quinzaua edicion. Era cursa, ja ben consolidada, repartirà 1700 èuros e 10 forfaits de esqui setmana en prèmis, entre es melhor classificats enes diferents categories de que se compause. Es categories se regissen per edats, e tanben se-

Es participaires de Rossia, son es grani favorits

gontes siguen òmes o hemnes; a mès i a un apartat entàs eqüps (masculins e femenins) enes que se i demane ua participacion minima de 3 corredors. Era participacion prevista, ei d'uns 160 corredors, com en edicions anteriors. Entre es participaires se compdarà tamb era presència de quauqui internacionaus, com eth ros Alexander Antropov, es lheidatans Mustafà Younes e Omar Madit, e eth francés Ali Belkace. Entre es hemnes, es mès destacades son era rossa Loudmila Smirnova, e Marcela Sanchez qui ja a guanhath en bèra edicion d'aguesta pròba. Eth recorrut, ei d'uns 21 quilomètres, a era gessuda en Vielha, e arribe en camp de futbol de Les, dempús de creuar eth pòble.

VIELHA

Eth repartiment deth pan tamb hormatge e d'anís tamb aigua ei tipic de fòrça romeires

Era amassada en aute costat deth tunèl se hè desd'eth sègle X

Santa Quitèria, era patrona oficiau der Espitau de Vielha; quauquarren mès qu'ua capèla

Redaccion
VIELHA(CASTIÈRO)

Eth dimèrcles, se celebrèc era hèsta de Santa Quitèria, patrona der antic Espitau de Vielha. Santa Quitèria, neishec en Portugal, e que se n'anaue de peregrinacion entà Roma, mès l'auciren en França. Dilhèu ei per açò que a fòrça devòts per aguesta zòna, eth Pirenèu e eth sud de França, a on ei

molt coneishuda e se li dediquen fòrça hèstes e romeries. Es hèts qu'acabam de relatar passèren en sègle IV, mès era tradicion que i a en pòble de Vielha de hèr ua amassada en aute costat deth tunèl, date deth sègle X, ei a dider, de hèr mès de 1.000 ans, que se ditz leu. Cada an, eth dia 22 de Mai, se li hè un petit omenatge ad aguesta peregrina. Era data ei coincidentà tamb era arribada deth bon

temps, e per tant, dera epòca ena que se pòt atrauèssar eth Pòrt de Vielha a pè. Dilhèu aué ei sonque ua curiositat, mès hè temps, eth pòrt ère era unica via de comunicacion entre era Val d'Aran e era Ribagòrça. Non ei estranh donques, que era dubertura deth camin se celebre de quauqua manèra. Eth dia de Santa Quitèria, gent des dus costats (deth tunèl o deth pòrt), se tròben ena ermita que i a

en antic Espitau e aqui esdejoen amassa, dempús hèn ua missa en aunor dera Santa, e tanben se repartissen panets tamb hormatge e anís tamb aigua, entà recuperar fòrces dempús d'auer caminat ua bona estona. Desde era capèla, se benaissen es camins que i pòrten, o que en gesen, e se hè eth repartiment dera caritat, encara que en aguesti dies, non i a praubi que vagen a demanar ara gessuda dera glèisa.

Engoan, era inversion deth Govern Catalan enes municipis, augmente un 80% respècte ar an passat. Era Conselhèra de Governacion e Relacions institucionals, Núria de Gispert, se reunic hè uns dies tamb eth Sindic d'Aran Carlos Barrera, ena amassada ena que se presentaue as presidents e gerents des conselhs comarcaus, eth programa d'actuacion comarcau der an 2002.

CASTIÈRO

Eth Conselh, cree dues bosses de trabalh entà hèr de guies en Aran

Redaccion
VIELHA(CASTIÈRO)

Eth Conselh Generau d'Aran, a publicat ues bases de convocatòria entà seleccionar personau entà constituir dues bosses de trabalh, ua entà guies mediambientaus, e ua auta entà guies toristics e de Patrimoni Culturau. Eth calendari que complirà aguesta convocatòria ei eth que seguís:

Eth 24 de Mai, se penjèren es bases dera convocatòria en panèu d'edictes deth Conselh (en Còto Saforcada, Vielha). Eth 5 de Junh, acabe eth termini de presentacion de documentacion. Eth 10 de Junh, s'arà public un listat tamb es persones qu'agen segut admetudes e s'indicaràn eth dia e ora en que se haràn es pròves d'admission (fisiques tàs guies mediambientaus).

Perfil

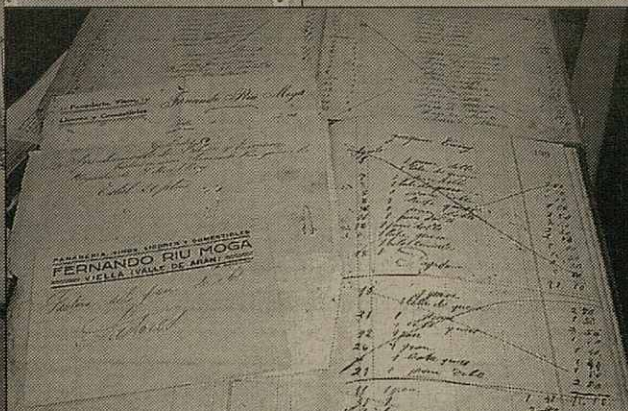
"Çò de Nando", horn de pan e botiga de lèu un sègle

Olga Besolí
Vielha(Castièro)

Fernando Riu, era tresau generacion ath dauant deth madeish negòci

An libres e documents des de 1909

Des de 1904, un Fernando Riu a estat ath deuant deth negòci familiar. Er actuau Fernando ei era tresau generacion qu'amie eth horn de pan, e ua botiga d'aqueres que precediren as supermercats. Enes prumeries deth sègle XX, Fernando, er abuèlo, se n'anèc entà França a trabalhar, com ère abituau ena epòca. Trabalhèc en un horn de pan de Tolosa e siguec aqui a on aprener er ofici ath quau se dedicarie en tornar entara Val d'Aran. Dempús deth sòn retorn e de maridar-se tamb Maria Solé meteren en marcha eth negòci familiar. Er òme hège eth pan e anaue tàs prats, en tant qu'era hemna venie eth pan e portae es compdes; uns compdes qu'auè son eth reflèxe d'ua manèra de viuer. Cada plana ei un compde, e ath cap de tot, i a escrit eth nòm deth client, eth nòm dera casa, e eth pòble deth que viege; dempús detalhaue çò que s'auie emportat cadun e guaire s'os valie. Ei enes listres detalhades que trobam mesures que ja non se hèn a servir: era migèra, eth quarteron, era arròba o era mèrca. Ad aguesta darrèra li didien atau per'mor que quan i anaue a crompar era gent que non sabie lièger agrarauen un garròt e lo trincauen pera mitat e per cada peça que s'emportauen dera botiga calie hèr ua mèrca en cada tròç deth garròt. Ara ora de pagar, sonque calie amassar es dues mitats e comprovar se coïncidien es mèrques. Ère comun eth crèdit en bèri cassi, com eth des pastors, es quaus pagauen entara hèira, dempús de crubar. Son tot un archiu es libres dera abuèla Maria, ath delà i a recebuts e factures, com ua que ditz qu'es ajuntaments de Betren

Eth prumèr horn, lo construïc er abuèlo tamb tèrra arguilla qu'anèc a cercar en Ribaèta

e Escunhau hèn ua despena en casa de Fernando Riu per un totau de 20 ptes., damb motiu dera arribada de S.M. eth Rei Alfonso XIII. Deth horn de pan sauen encara era majoria des causes que hège a servir er abuèlo, a despiet qu'auè sonque son tà re-brempar com ère de duro trabalhar en aqueri tempsi. Era pastèra d'amassar, er estufèr tà cauhar era aigua, eth laurador tà trèir era haria deth sac e eth cedàs per a on se passe tà que sigue fina, eth rolh qu'ajude a trèir eth carbon deth horn, er escobàs tà limpiar-lo, o eth talhader qu'ei entà talhar era pasta. Enes cabaci petits i deishauen reposar era pasta tà que pugèsse, e Fernando e era sua fraia Adèla expliquen: "aguesti cabacets les ac hègen en Mont. Ara les sauen en Musèu, e les pòrten es Fadrins de Mijaran entàs sues actuacions". Ad aguesta visita as tempsi d'abantes se hig era auta fraia, Elvira, e entre es tres germàs conden petiti bocins dera sua istòria: "Eth prumèr horn de pan lo construïc Fernando (eth qu'auie après er ofici en França), tamb arguilla de Ribaèta. Nem!, qu'aprener a construïr eth horn, a premanir e amassar eth pan, e a hè-lo a còder. En an 1933, cromptèren un dusau horn en Sabadell, aguest "d'escopeta", qu'ei com se li didie pera manèra de recèber era calor. Es dus horns son dejà paradi, es que foncionen ara son més modèrnes e van tamb gasòil, en un se i calen planches sancères, e en er aute "palés" de planches. Açò òc, era recèpta dera massa non a cambiat, e autan eth pan com es còques de sucre que hèn entàs hèstes seguissen ua recèpta ben tradicionau".

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Republique invicta

Hè quinze dies, tot just passades es eleccions presidencials franceses, aqueres que Chirac guanhèc damb un 80 % de vòts, se celebrèc ena sua presència era finau deth campionat francés de rugby (qu'ei espòrt nacionau). Eth partit se celebraue en Estadi de France de París. Ei a dider, tot un aconteishment francofrancés. Era finau ère entre es eqüips de Lorient e Bastia (Corsèga). Abans de començar eth partit, e entà dar tota era solemnitat ar acte, tot er estadi se metec en pè entà escotar Era Marselhesa. Era reaccion d'un important numerò de còrses presents siguec de fiular contra er imne nacionau dera "Republique". Eth tapatge siguec tant qu'es jogadors plaçats en centre deth camp declarèren qu'ère impossible d'escotar er imne francés. Jacques Chirac reaccionèc: "Ils ont sifflé La Marseillaise! Je m'en vais!" e exigic desexcuses immediates e publiques. Era majoria/era totalitat dera premsa francesa s'a manifestat ath cant deth President dera Republica e contra era expression còrsa; eth diari Le Monde a publicat era opinion d'un des sòns cronistes abituaus: "Çò que sabem ei qu'es independentistes mès decidits hen presoèrs as còrses, que ne coaccionen quauqu'un en tot aucir-les,...". Atau se criminalize er independentisme, tant eth pacific e democratic coma eth violent. Peth dessús de tot era intocable Republica. Ei eth madeish diari qu'eth 24 d'agost de 2002 afirmaue enes sues planes: "Occitània: 50 viatges era populacion còrsa, mès cap de comunitat de destin". Eth Sindic d'Aran contestèc er article, e en "Le Monde" se neguèren a publicar-l'ac (era responsa se publiquèc en AVUI).

DAMB ERA COLLABORACION DETH DEPARTAMENT DE PRESIDÈNCIA DERA GENERALITAT DE CATALUNYA E DETH CONSELH GENERAU D'ARAN

